

Paragraaf 6 Lokale heffing



Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de heffingen van de gemeente Wageningen. Hierbij gaat het zowel om de gebonden als de ongebonden heffingen. Van gebonden heffingen is het bestedingsdoel wettelijk bepaald, bijvoorbeeld van de afvalstoffenheffing. Van ongebonden heffingen is het bestedingsdoel niet wettelijk bepaald, bijvoorbeeld van de OZB, de onroerendezaakbelasting. De baten en lasten van de ongebonden heffingen maken ook deel uit van het programma Algemene dekking en onvoorzien. De baten en lasten van de gebonden heffingen zijn meegenomen in de desbetreffende programma's.

De lokale heffingen vormen een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente Wageningen. Deels dienen ze als algemeen dekkingsmiddel voor de gemeentelijke uitgaven, deels ter verrekening van de kosten van de specifieke dienstverlening. Gemeente Wageningen kent de volgende lokale heffingen:

Ongebonden:

- Onroerendezaakbelastingen (OZB)
- Hondenbelasting
- Parkeerbelastingen
- Precariobelasting (bovengronds)
- Precariobelasting (voor kabels en leidingen)
- (Water)toeristenbelasting
- Reclamebelasting

Gebonden:

- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Leges
- Scheepvaartrechten
- Veergelden
- Begraafrechten
- Marktgeld

Voor diverse heffingen voert de gemeente Wageningen een kwijtscheldingsbeleid voor de minima.

Belastinggrondslag

Jaarlijks stelt de gemeenteraad de tarieven voor de lokale heffingen vast in de belastingverordeningen. In de raadsvergadering van 13 november 2023 zijn de belastingverordeningen voor 2024 vastgesteld. De verordening voor de veergelden is in december 2023 vastgesteld. In 2024 wordt deze verordening opnieuw ter besluit voorgelegd betreffende een correctie.

Belastingopbrengsten

De belastingopbrengsten per belasting zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Prog.	Opbrengt (x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil 2023
2	Veergelden (lexkes)	687	696	704	8
2	Parkeerbelasting	1.177	1.223	1.254	31
2	Marktgeld	75	94	77	-17
2	Scheepvaartrechten	452	456	347	-109
2	Begraafrechten	588	522	608	86
2	Afvalstoffenheffing	5.480	5.491	5.630	139
2	Rioolheffing	1.964	2.319	2.498	178

3	OZB	13.221	13.588	13.818	229
3	Hondenbelasting	153	198	155	-43
3	Toeristenbelastingen	237	245	361	116
3	Precariobelastingen	130	114	32	-82
3	Reclamebelasting	-6	129	121	-8
1, 2 en 3	Leges	2.223	1.884	1.306	-578
Totaal		26.382	26.959	26.909	-50

De totale werkelijke opbrengst is € 50.000 lager dan begroot en dat is een minimale afwijking van 0,2%. Tussen de diverse belastingen zijn positieve en negatieve verschillen in de resultaten. De afwijkingen boven € 25.000 worden hieronder kort toegelicht.

Parkeerbelasting

De parkeeropbrengsten vallen € 31.000 hoger uit dan begroot. De voornaamste reden hiervoor is dat er meer gebruik is gemaakt van betaald parkeren.

Scheepvaartrechten

De opbrengsten uit scheepvaartrechten vallen € 109.000 lager uit dan begroot. Het aantal aankomsten van schepen is met 36% gedaald. Voorts is er door een afname van 8% in de overslag minder kadegeld binnengekomen. Ten slotte is er per abusief een te laag tarief gehanteerd in de maanden september tot en met november 2023. Door het te laag gehanteerde tarief in deze periode is er minder kadegeld binnengekomen.

Begraafrechten

De opbrengsten uit begraafrechten zijn € 86.000 meer dan begroot. Er zijn meer grafrechten afgekocht en er hebben meer begrafenissen plaatsgevonden.

Afvalstoffenheffing

De inkomsten uit de afvalstoffenheffing zijn € 139.000 hoger dan begroot door met name de toename van het aantal huishoudens.

Rioolheffing

De opbrengsten uit de rioolheffing zijn € 180.000 hoger dan begroot. Bij de raming voor 2023 hebben we rekening gehouden met een korting op de rioolheffing (ten koste van de voorziening riolerings) van 11,5% en is de heffing volgens het voor de begroting 2023 vastgestelde indexpercentage aangepast. De hogere opbrengst is veroorzaakt door een toename van het aantal huishoudens en mogelijk een hoger drinkwaterverbruik (in relatie tot een droge en warme zomer).

OZB

Positief resultaat OZB € 229.000. De WOZ is dynamisch en de OZB is daarom lastig te voorspellen. In 2023 zijn de objecten uit de wijk Buitenoord volledig gerealiseerd (100% gereed). Het jaar daarvoor was er sprake van alleen een grondwaarde (bouwterrein). Ook gerealiseerd is nieuw object van de Wageningen University & Research.

WOZ en overige belastingen

WOZ en overige belastingen hebben een nadelig resultaat van € 319.000.

De inhuurkosten van medewerkers voor de WOZ zijn bij product 920.00 'Lokale belastingen verantwoord bij 'Uitvoering Wet WOZ', terwijl het inhuurbudget is opgenomen bij het team Publieke Dienstverlening. Per saldo is geen sprake van een nadeel in de jaarrekening. Het voordeel bij Bedrijfsvoering (circa 0,3 miljoen) is gelijk aan het nadeel bij uitvoering WOZ.

Precariobelasting (kabels en leidingen)

De precariobelasting kabels en leidingen zijn afgeschaft vanaf 2022.

Precariobelasting (gebruik grond/water)

Precariobelasting (gebruik grond/water) heeft een nadelig resultaat van € 67.000.

De leges bouwvergunningen zijn lager uitgevallen dan begroot. Inherent hieraan levert dit minder op aan precariobelasting.

Hondenbelasting

Hondenbelasting heeft een nadelig resultaat van € 43.000. Het begrotingsbedrag is te hoog. Met enige regelmaat worden controles hondenbelasting uitgevoerd door een externe ingehuurde partij. Tot op heden komen de controles overeen met de aanwezige gegevens in de gemeentelijke administratie.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting heeft een voordelig resultaat van € 116.000. Dit wordt als volgt verklaard: Meer toeristen en een betere omzet in de post corona periode.

Leges

Voor alle titels in de legesverordening is de kostendekkendheid nagenoeg gelijk aan de begroting. De afwijking per titel is niet meer dan 3%. Bij titel 2 zijn er in 2023 echter minder opbrengsten op bouwleges gerealiseerd ten opzichte van begroot. Dat dit niet tot uiting komt in de cijfers bij titel 2 komt door een onttrekking uit de reserve egalisatiebouwvergunningen, waarmee het tekort wordt gedekt en de opbrengsten gelijk zijn aan de begroting 2023.

Kwijtschelding

Op basis van een inkomen van 100% van de bijstandsnorm verleent de gemeente kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing (eerste set containers), de rioolheffing en de hondenbelasting (1e hond). Daarnaast kunnen inwoners in aanmerking komen voor een vergoeding voor de aanschaf van een nationaal paspoort, een zakenpaspoort, een reisdocument voor vluchtelingen, een reisdocument voor vreemdelingen of een Nederlandse identiteitskaart. De verleende kwijtscheldingen zagen er als volgt uit:

Onderdeel	Rekening 2022		Rekening 2023	
	Aantal huishoudens	Bedrag x € 1.000	Aantal huishoudens	Bedrag x € 1.000
Afvalstoffenheffing	703	197	718	225
Rioolheffing	705	63	718	90
Hondenbelasting	83	6	89	7
Paspoort / id-kaart etc.	15	1	14	1
Precariocompensatie	300	8	nvt	nvt

Kostendekkendheid heffingen

Sinds de begroting 2017 moet een onderbouwing gegeven worden van de mate van kostendekkendheid van de gebonden heffingen en de daarbij gehanteerde uitgangspunten. Uitgangspunt bij de heffingen in Wageningen is al jaren dat iedere heffing 100% kostendekkend is. Bij de afvalstoffen- en rioolheffing is dat bovendien inclusief de kosten van de kwijtschelding. We geven hieronder de onderbouwing.

Voor de overhead geldt het volgende: de directe uren worden verhoogd met een opslagpercentage. Het opslag-percentage wordt bepaald door de verhouding indirecte/directe kosten van de totale apparaatskosten. Dit percentage is 80% voor 2023.

Opbrengst (x € 1.000)	Afvalstoffen heffing	Rioolheffing	Veergelden	Begraaf rechten	Marktgeden	Scheepvaart rechten
Kosten taakveld(en) incl. (omslag) rente	5.240	2.257	382	330	59	287
Inkomsten taakveld(en) excl. Heffingen	748	422	98	43	-	44
Netto kosten taakveld	4.492	1.835	283	287	59	243

Overhead incl. (omslag) rente	404	476	969	328	46	105
BTW	735	186	-	-	-	-
Totaal toe te rekenen kosten	5.631	2.497	1.253	615	106	348

Opbrengst heffingen	5.630	2.498	679	608	77	347
Dekking	100%	100%	54%	99%	73%	100%

Voor de leges geldt wettelijk dat het totaal van de gehele verordening ten hoogste kostendekkend mag zijn. Hieronder geven we de kostendekkendheid per titel aan.

Volledige omschrijving per titel:

- Titel 1: Algemene dienstverlening
- Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning
- Titel 3: Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Opbrengst (x € 1.000)	Titel 1	Titel 2	Titel 3
Kosten taakveld(en) incl. (omslag) rente	1.069.528	1.659.654	400.087
Inkomsten taakveld(en) excl. Heffingen	130.716	223.233	-
Netto kosten taakveld	938.812	1.436.421	400.087

Overhead incl. (omslag) rente	554.478	105.955	286.550
BTW	-	-	-
Totaal toe te rekenen kosten	554.478	105.955	286.550

Totaal Kosten	1.493.290	1.542.376	686.637
Opbrengst heffingen	492.788	1.348.976	26.925
Dekking	33%	87%	4%

Belastingdruk

Er zijn verschillende organisaties die met regelmaat de ontwikkeling van de lokale lasten volgen. Een van de meest neutrale en consistente onderzoeken is het jaarlijkse onderzoek van het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden).

Voor een meerpersoonshuishouden waarvan de bewoners tevens eigenaar van de woning zijn, komt Wageningen in de Atlas van de lokale lasten 2023 van het COELO binnen de provincie Gelderland op de 45e plaats van de 51 gemeenten. Voor Gelderland ziet de tabel er als volgt uit:

Rangnummer Gelderland	Gemeente	€ per huishouden	Rangnummer landelijk
1	Aalten	€ 652	1
2	Nijkerk	€ 698	3
3	Putten	€ 746	10
4	Overbetuwe	€ 756	13
5	Ede	€ 790	25
6	Nunspeet	€ 794	29
7	Harderwijk	€ 796	30
8	Oost Gelre	€ 797	31
9	Doetinchem	€ 829	51
10	Apeldoorn	€ 853	68
11	Wijchen	€ 863	73

gemeente **Wageningen**

12	Elburg	€ 864	74
13	Druten	€ 866	77
14	Duiven	€ 867	78
15	Oldebroek	€ 878	91
16	Winterswijk	€ 878	92
17	Zutphen	€ 885	99
18	Scherpenzeel	€ 887	104
19	Beuningen	€ 893	115
20	Rheden	€ 893	116
21	Epe	€ 896	120
22	Zevenaar	€ 913	134
23	Oude IJsselstreek	€ 913	136
24	Barneveld	€ 915	140
25	Berg en Dal	€ 922	147
26	Lochem	€ 939	160
27	Voorst	€ 944	167
28	Heumen	€ 957	181
29	Montferland	€ 962	185
30	Berkelland	€ 967	196
31	Culemborg	€ 971	201
32	Arnhem	€ 976	209
33	Westervoort	€ 977	210
34	West Maas en Waal	€ 980	213
35	Tiel	€ 981	215
36	Bronckhorst	€ 988	222
37	Heerde	€ 991	225
38	Maasdriel	€ 1.001	238
39	Lingewaard	€ 1.026	258
40	Doesburg	€ 1.027	260
41	Zaltbommel	€ 1.041	270
42	Nijmegen	€ 1.058	278
43	Hatterij	€ 1.070	290
44	Neder-Betuwe	€ 1.080	293
45	Wageningen	€ 1.105	304
46	Ermelo	€ 1.143	314
47	Brummen	€ 1.149	316
48	Buren	€ 1.160	317
49	Rozendaal	€ 1.177	319
50	Renkum	€ 1.211	324
51	West Betuwe	€ 1.231	331

In onderstaande grafiek is de positie van Wageningen weergegeven op de landelijke ranglijst ten opzichte van het aantal gemeente. Hoe hoger de rang hoe hoger de woonlasten ten opzichte van andere gemeenten. Wageningen neemt voor 2023 positie 304 in van de 342 gemeenten in Nederland. Na een relatief stabiele periode is de positie in de laatste twee jaar hoger geworden.

Ontwikkeling landelijke woonlastenpositie Wageningen

